

SPELEN MET HANDEN EN VOETEN HET POMPENORGEL

Vinex is een experimentele folkband uit Tiel, die langzaam bekendheid begint te verwerven in het kunstcircuit. En terecht, want de band is live op z'n zachtst gezegd een opmerkelijk fenomeen. De creatieve spel van de band is Michiel van de Weerthof (26), spelend op zijn zelfgebouwde pomporgel.

'Ik schrijf zelf alle liedjes en zoek daarbij de klanken die in mijn hoofd zitten. Als ik een bepaald instrument niet heb, of als het überhaupt niet bestaat, dan maak ik het zelf. En soms stoot je per ongeluk op iets heel gaafs. Zo heb ik in de afgelopen jaren naast het pomporgel ook de velofoon uitgevonden. Dat is een fietswiel op een statief. Met behulp van een spakenspanner kun je hem stemmen en met een van hout en visdraad gemaakte strijkstok kun je per spaak wel drie verschillende tonen eruit krijgen.' Naast op deze manier letterlijk het wiel opnieuw uitgevonden te hebben, bespeelt Michiel live en op plaat ook zijn zelfgemaakte tubofoon: een reeks buizen met open of afgesloten uiteindes en een slagoppervlak. 'Ik denk dat mensen de essentie van muziek een beetje kwijt zijn geraakt, niet meer benieuwd zijn hoe geluiden nou geproduceerd worden. Muziek is voor mij heel dichtbij, ook als je als een soort oermens wat op stenen slaat, maak je muziek. Daar hoeft je helemaal geen ingewikkelde hightech apparatuur voor te hebben. Vroeger maakte ik wel eens muziek met de computer, maar daarmee miste ik op den duur toch echt iets. Langzamerhand begon ik instrumenten te ontwikkelen, die werden steeds gecompliceerder en opeens was daar het pomporgel.'

WITTE PORT

'Ik heb me altijd verwonderd over kerkorgels. Hoe één mens zoveel uit een instrument weet te krijgen! Helaas zie je de organist nooit, die zit ergens naar een toetsenbord te staren. Bovendien ben ik van mening dat muzikanten moeten zwoegen om geluid voort te brengen, dat ze er echt voor moeten werken. En zo ontstond het idee voor het pomporgel. Ik heb wel enorme mazzel gehad dat ik de organist van de Sint Thomas in Amsterdam, waar ze het kerkorgel al tien jaar aan het reviseren waren, kende. Bij hem op zolder stonden drie complete kerkorgelregisters, een ontzettend verzamelings pijpen dus, die ik mocht mee-

nemen voor een fles witte port! Eenmaal thuis probeerde ik wat manieren uit om er geluid uit te krijgen. Eerst door er gewoon zelf op te blazen, maar die buizen zijn gemaakt van tin en lood, dus daar krijg je hartstikke SARS van. Fietspompen waren ook geen succes en compressiemotoren waren nog luider dan het orgel zelf. Opeens kreeg ik een eureka-moment: luchtbedpompen! Ik kocht er een flink aantal bij de Eurowinkel en het werkte fenomenaal. Binnen de kortste keren stond ik met handen en voeten liggend op mijn nieuwste instrument te spelen, soms al accordeon spelend en zingend tegelijk.'

ZALMKISTEN

'Live is het altijd een succes, want je krijgt het visuele aspect er natuurlijk gratis bij: een lange magere jongen die zich in allerlei bochten moet wringen om zijn pomporgel te spelen. Wat wel lastig is, is het vervoer. De houten stellage is prachtig, maar als het orgel ergens naartoe moet, stop ik de buizen gewoon in een stuk piepschuim. Dat ziet er een stuk minder mooi uit, maar werkt prima. De buizen vervoeren we in viskisten, die we gratis op de markt konden krijgen. Vooral zalmkisten zijn perfect voor de baspijpen! En natuurlijk kan ik nooit alles tegelijk meenemen, des te meer omdat er maar twaalf pijpen in het orgel passen. Soms moeten bijvoorbeeld de Fis en de G thuisblijven. Als ik dan op het podium in de problemen kom, moet ik gaan improviseren. Maar dat hoort ook gewoon bij muziek maken!' □

